

Kring Nieuws

Column

Nu de verkiezingen alweer ruim achter ons liggen en in alle gemeenten in de regio nieuwe coalities zijn gevormd, kunnen we als IKN op een rij zetten of in de coalitieakkoorden voldoende aandacht is besteed aan de economie in het algemeen en het industriebeleid in het bijzonder. Verderop in dit KringNieuws hebben we de akkoorden naast ons tienpuntenplan gezet en de balans opgemaakt.

De komende jaren krijgen gemeenten er veel taken bij, die veel aandacht opeisen.

Deze nieuwe taken op onder meer de gebieden zorg en sociale zaken hebben een belangrijke rol gespeeld in de verkiezingen. Wellicht dat mede hierdoor in veel gemeenten de lokale partijen veel zetels gewonnen hebben. We zullen er echter alert op zijn dat ook de industriële belangen voldoende gewaarborgd worden. Daar waar het industriebeleid onvoldoende prominent op de agenda staat, zullen we ons de komende jaren inspannen om daar verandering in te brengen.

In het volgende overleg van de IKN met de portefeuillehouders EZ zullen we veel nieuwe gezichten zien. Niet alleen in Nijmegen, maar ook in Beuningen, Heumen en Wijchen zijn er nieuwe wethouders EZ. We hopen dat we met hen in de komende vier jaar het prettige en constructieve overleg kunnen voorzetten.

Ofschoon we de crisis formeel achter de rug hebben, zien we nog weinig herstel in de bouwsector. De kantorenmarkt zal de komende jaren niet verbeteren en ook

vervolg zie pagina 2

DE MAAKINDUSTRIE IN DE COALITIE-AKKOORDEN

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen heeft de IKN alle partijen van de gemeenten in de regio een tienpuntenplan gestuurd met de randvoorwaarden, waaraan een goed industriebeleid naar onze mening moet voldoen.

De verkiezingen liggen alweer een tijdje achter ons en de meeste gemeenten in de regio hebben een nieuw college van B&W geïnstalleerd en een bijbehorend coalitieakkoord vastgesteld.

Daarom is nu de tijd gekomen om de coalitieakkoorden eens langs de meetlat te leggen en te bekijken of en zo ja, in hoeverre de regiogemeenten voldoende rekening hebben gehouden met de wensen en behoeften van de maakbedrijven.

Het programma van Overbetuwe was op het moment van schrijven nog niet bekend. In Groesbeek, Ubbergen en Millingen zijn er nog geen verkiezingen geweest.

Ondernemerslasten

Ondernemers hebben last van hoge financiële en administratieve lasten en regel-druk en de maakindustrie is daarin geen uitzondering. Maar door de vaak grote percelen wordt de industrie extra hard getroffen door de OZB en andere heffingen.

Wijchen meldt dat het vergunningsaanvragen en aanbestedingsprocedures sneller wil afhandelen en dat het zijn rekeningen sneller wil gaan betalen.

Beuningen, Druten en Heumen geven aan dat de lasten niet sneller mogen stijgen dan de inflatie.

In Nijmegen blijft het Ondernemersfonds, na ampel be-raad, in stand. De aftopping van de WOZ-waarde, voor de rioolheffing wordt echter vastgelegd op 10 miljoen euro. Grote bedrijven zullen daarom met hogere lasten te maken krijgen.

Datzelfde geldt voor ver-

huurders van onroerend goed. Nijmegen wil de OZB namelijk volledig op het bordje van de eigenaar leggen, ten gunste van de huurder. In veel gevallen zal de verhuurder het huurdersdeel doorbelasten, dus netto zal er bij een pand in gebruik weinig veranderen. Verhuurders/eigenaren met een leegstaand pand hebben echter een probleem, want die kunnen het voormalige huurdersdeel van de OZB niet meer kwijt. De gemeente wil met de maatregel leegstand tegengaan en tevens het stelsel vereenvoudigen. Voor de industrie zal deze verschuiving weinig gevolgen hebben.

Conclusie

De kleinere gemeenten zullen de lasten beperkt verhogen, maar de stad Nijmegen, die al de duurste gemeente van Nederland is op het gebied van OZB voor bedrijven,

gaat er nog een schepje bovenop doet met de aanpassing van de rioolheffing. Hiermee zet Nijmegen zichzelf verder op achterstand bij de werving van nieuwe bedrijven en dito werkgelegenheid en verslechtert hiermee de positie van de reeds gevestigde grote bedrijven.

De maakbedrijven als belangrijke sociaal-economische factor

Aan het belang van de maakindustrie wordt door lokale politici en bewoners nogal eens voorbij gegaan. De leden van de IKN tellen bij elkaar meer dan 10.000 werknemers. Het idee dat de regio of Nederland ook zonder maakindustrie zou kunnen is economisch gezien niet realistisch. Ook al omdat de maakindustrie op haar beurt weer veel andere bedrijven werk bezorgt.

Daarom vinden we dat de gemeenten het belang van de maakbedrijven meer moeten onderstrepen en moeten laten zien dat ze trots zijn op de maakbedrijven en tevens accepteren dat enige vorm van overlast onvermijdelijk is. De gemeente Wijchen geeft aan de lokale economie te willen ondersteunen, maar heeft daarmee het gehele bedrijfsleven op het oog. Druten stelt dat de vestiging van arbeidsintensieve industrieën wordt gestimuleerd, maar geeft niet aan hoe. Druten vindt ook dat

delen van de zorg worden steeds meer geraakt door bezuinigingen, onzekerheden en dalende aantallen patiënten, waardoor investeringen op een laag pitje komen te staan. Bij veel andere productiebedrijven zien we momenteel een stabilisatie optreden, afgezien van enkele 'wereldspelers', die wel goed draaien.

Het jaar 2014 zit er intussen alweer voor de helft op. We hebben een succesvol verkiezingsdebat georganiseerd in LUX, we hebben een druk bezochte bijeenkomst bij GDF-SUEZ gehad en een gezellig en sfeervol jaardiner.

Na de zomer hebben we nog twee algemene bijeenkomsten. Op 18 september zijn we op bezoek bij Nacco, waar onder meer een rondleiding en een presentatie over kwaliteit op de werkvloer op het programma staan. En op 17 november brengen we een bezoek aan de Bèta Faculteiten van de Radboud Universiteit.

Een aantal leden heeft te kennen gegeven dat ze vijf bijeenkomsten per jaar een beetje weinig vinden. Daarom onderzoekt het bestuur momenteel de mogelijkheid om twee bijeenkomsten toe te voegen. Dat zullen wat kleinere en kortere bijeenkomsten zijn, die tussen de grotere bijeenkomsten gepland zullen worden en die voornamelijk bestaan uit een bedrijfs-presentatie, een rondleiding en een borrel. Door de kleinere setting kunnen we deze bijeenkomsten ook houden bij de minder grote bedrijven, die geen ruimte hebben om grote groepen te verwelkomen.

Daarnaast gaan we experimenteren met zogenaamde elevator pitches op de grotere bijeenkomsten. Ofschoon de IKN traditioneel meer is gericht op belangenbehartiging en uitwisseling van kennis en ervaring, is er niets op tegen om het onderling zakendoen te bevorderen. Daarvoor is van belang dat de leden goed van elkaar weten wat ze doen en wat ze voor elkaar kunnen betekenen. Bij wijze van proef zal Sten Knuiman van Promec op 18 september bij Nacco zijn presentatie houden.

Tot besluit wil ik u, uw familie en uw medewerkers alvast een prettige zomervakantie toewensen.

*Dick Alewijnse,
Voorzitter*

lokale ondernemers 'blijvend betrokken dienen te worden bij aanbestedingen'.

Ook Beuningen wil meer kansen voor het lokale bedrijfsleven bij gemeentelijke aanbestedingen, maar geeft niet aan hoe dat gaat gebeuren. Over de industrie bovendien geen woord, behalve dat de milieubelasting in Weurt te hoog is en dat andere overheden meer aandacht moeten hebben voor geluids- en fijnstofproblematiek.

Het akkoord van Heumen kent geen economische paragraaf en over dit onderwerp wordt dan ook niets gemeld.

Ook in het akkoord van Nijmegen is weinig tot geen specifieke aandacht voor de maakindustrie in dit kader.

Conclusie

Er is nog steeds te weinig positieve aandacht voor de industrie bij de meeste gemeenten in de regio. En dat terwijl de regio een aantal pareltjes kent, die ook in moeilijke tijden voor werk hebben gezorgd.

Beuningen maakt het nog bonter door alleen de nadelen van de industrie te benadrukken.

Bij het voornemen van Wijchen om meer detailhandel op de bedrijventerreinen toe te staan, plaatsen we vraagtekens. Detailhandel en industrie vormen lang niet altijd een goede combinatie.

Ruimte voor de maakindustrie

Vermindering van regel-druk moet permanent op de agenda van de overheden staan. De Nederlandse maakbedrijven zijn al aan heel veel regels gebonden en zijn ook vaak in het nadeel ten opzichte van collega-bedrijven in het buitenland. Extra regelgeving op lokaal of regionaal niveau moet in principe vermeden worden,

om te voorkomen dat we (ook) in het nadeel raken ten opzichte van andere regio's.

Druuten vindt dat bestaande bedrijven aan de Waal voldoende ruimte moeten hebben om uit te breiden.

Heumen meldt niets over dit onderwerp en Beuningen vindt als gezegd juist dat de regels aangescherpt moeten worden.

Nijmegen gaat investeren in 'groene linten' en wil 10.000 bomen planten, onder meer in West. Hierdoor zal de luchtkwaliteit verbeteren en zal de druk op de industrie in het havengebied afnemen. Verder besteedt Nijmegen geen aandacht aan dit onderwerp.

Conclusie

In de meeste akkoorden is weinig aandacht voor de ruimte die maakbedrijven nodig hebben om op een concurrerende manier te werken en te kunnen uitbreiden als dat nodig is. Dit wil overigens niet zeggen dat de betreffende gemeenten er geen aandacht voor hebben, maar wel dat het geen speerpunt van beleid is.

Mobiliteit

De IKN hecht groot belang aan een goede doorstroming van alle verkeer. De maakbedrijven hebben de naam dat ze vooral belang hechten aan automobilititeit maar ze zijn er helemaal niet bij gebaat als alle medewerkers met de auto naar het werk komen. Wel blijft een goede doorstroming van het autoverkeer en daarmee een goede bereikbaarheid per auto van groot belang. Door fietsers prioriteit te geven in de wijken en auto's op de invalswegen, ontstaat er een goede verdeling van de lusten en lasten.

De bereikbaarheid van de bedrijventerreinen per openbaar vervoer is ronduit slecht te noemen. Met name de

buslijnen zijn niet ingericht om mensen snel van en naar hun werk te brengen. Omdat goede en snelle aansluitingen ontbreken, is ook het reizen per trein voor veel medewerkers geen alternatief.

Beuningen wil de Ooi-graaf, een aftakking van de Schoenaker, doortrekken tot in Ewijk. Verder wil Beuningen onderzoeken of vervoer in het kader van de WMO gecombineerd kan worden met het algemene OV.

Heumen wil met prioriteit de verkeerscirculatie verbeteren 'via logische lijnen', maar geeft niet aan hoe dat moet gebeuren. Verder wil Heumen bestaande fietspaden verbeteren en beter met elkaar verbinden. Ook wil de gemeente meewerken aan een snelfietsroute naar Cuijk, maar daarvoor moet de spoorbrug worden verbreed.

Druuten streeft naar een ongelijkvloerse aansluiting tussen de Molenhoek en de Markt. Daarnaast moet Druuten West een aansluiting krijgen op de Van Heemstraweg. Ook in Deest is een nieuwe ontsluiting gepland. Wijchen streeft naar een betere doorstroming richting Brabant, via spoor en weg. Daarnaast streeft Wijchen naar een tunnel onder het spoor. Verder onderzoekt Wijchen de noodzaak van verkeersdrempels, waarbij gestreefd wordt naar een evenwicht tussen doorstroming en veiligheid.

Nijmegen vindt dat de binnenstad via alle modaliteiten goed bereikbaar moet zijn. Het stadscentrum wordt ontlast door streekbussen via de singels te leiden.

Op het gebied van de infrastructuur wil Nijmegen een tweede busbaan op de oude Waalbrug plus een breder fietspad. Voor de S100 blijft Nijmegen inzetten op goede doorstroming van de groene golf. Volgens het ak-

koord geldt dit ook voor de 'toeleidende' wegen naar die route. Op het gebied van OV trekt de gemeente 800.000 euro uit voor vervoer van ouderen.

Conclusie

De 'groene golf' op de S100 in Nijmegen is een goede zaak, maar de bovenmatige aandacht voor bus- en fietsverkeer en de evenredige inkrimping van het domein voor auto's heeft voor een algemene verslechtering van de doorstroming in andere delen van de stad gezorgd. We zijn dan ook benieuwd wat er in de toekomst op dit gebied staat te gebeuren.

Ofschoon een deel van de ouderen een laag inkomen heeft, is onbeperkt reizen voor alle ouderen voor 10 euro per jaar niet te rechtvaardigen. De IKN pleit juist voor afstemming van het OV op de werkende mens. Hiermee zouden ook de voor Nijmegen zo belangrijke CO₂-doelen gediend worden. Dit laatste geldt natuurlijk niet voor maatregelen die een toename van mobiliteit aan sich tot gevolg hebben.

De praktijk leert ook dat pendelaars een andere vervoersbehoefte hebben dan ouderen en mensen die slecht ter been zijn, dus we moeten grote vraagtekens zetten bij de plannen van Beuningen om het WMO-vervoer te combineren met het reguliere OV.

Meer in het algemeen zien we veel aandacht voor de

fiets en de bus, waardoor het autoverkeer steeds vaker in de verdrukking komt. Veel gemeenten gingen er voorheen van uit dat het individuele autoverkeer in de toekomst zou verminderen, door wijzigende behoeften van jonge mensen. Uit een recent onderzoek van het KiMo (Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid) blijkt echter dat jonge mensen juist heel graag een auto zouden willen hebben maar daarvoor nu het budget nog niet hebben. Veel gemeenten zullen hun mobiliteitsbeleid daarom in de toekomst drastisch bij moeten stellen.

Innovaties

De IKN vindt dat gemeenten een rol kunnen vervullen bij het stimuleren van innovaties, bijvoorbeeld door in aanbestedingen voldoende ruimte te laten voor innovatieve ideeën.

Daarnaast moeten de overheden leidend zijn bij het bij elkaar brengen van (maak)bedrijven en kennisinstellingen en bij het werven, c.q. aanboren van gelden om gezamenlijke projecten op te zetten en zo de voorsprong van de regio op de genoemde gebieden te vergroten.

De gemeente Beuningen streeft naar een 'duurzame energie-corridor' en hoopt zo innovatie te stimuleren. Druten streeft naar een versnelde aanleg van het glasvezelnetwerk.

Met het opstellen van een

atelier-beleid hoopt Nijmegen ruimte te scheppen voor 'kleinschalige en experimentele initiatieven'.

De focus van het Ondernemersfonds zal onder meer op innovatie en coproductie komen te liggen.

Heumen en Wijchen maken geen melding van initiatieven op dit gebied.

Conclusie

Ook op dit gebied kan er van de gemeenten een meer proactieve houding verwacht worden.

Het regionaal economisch overleg onder leiding van de burgemeesters van Arnhem en Nijmegen dient een sterke impuls te krijgen. De IKN en VNO-NCW zijn beschikbaar om hierin een belangrijke rol te vervullen.

Regiobranding

Voor het op de kaart zetten van de regio is een duidelijke focus nodig. Voor Oost Nederland ligt de focus op Agro/Food, Health/Life Sciences, High Tech Systems and Materials en EMT. Al deze speerpunten hebben weer extra potentieel op de raakvlakken met andere, 'naastgelegen' speerpunten.

Nijmegen kiest voor Zorg en Onderwijs en hoopt dat sectoren als semiconductors en EMT daar ook van gaan profiteren. De IKN heeft de gemeente Nijmegen al eerder opgeroepen om naast zorg en onderwijs voor een sterke, commerciële sector te kiezen als extra speerpunt, en zo voor een evenwichtige economische ontwikkeling, omdat Nijmegen zichzelf anders te sterk afhankelijk maakt van de gesubsidieerde sectoren.

In het aanbestedingsbeleid streeft Nijmegen naar lokaal en 'fair trade' aanbesteden. Beuningen wil het fiets- en wandeltoerisme bevorderen en zichzelf zo beter op de kaart zetten.

Druten, Heumen en Wijchen hebben - voor zover ons bekend - nog geen visie op dit gebied.

Conclusie

Behalve Nijmegen hebben de gemeenten nauwelijks een visie op het gebied van regiobranding en als die er al is, dan is er weinig aansluiting met de speerpunten van de provincie, waardoor er onvoldoende samenhang en synergie is. Nijmegen moet opgeroepen worden om ook een harde, commerciële sector tot speerpunt te benoemen, niet alleen omdat de stad zichzelf niet te afhankelijk moet maken van de collectieve sector, maar ook omdat er in Nijmegen genoeg sterke sectoren zijn, die meer aandacht verdienen dan nu.

Techniekpromotie en versterking technisch onderwijs

Voldoende aanbod van goed opgeleide technische mensen is essentieel voor een innovatieve regionale economie. Jaren achtereenvolgens zagen we de instroom in het technisch onderwijs teruglopen. Daarom hebben bedrijfsleven en overheden zich grote inspanningen getroost om het tij te keren. Dat is vooral gebeurd vanuit de Stichting Technovium en de stichting Junior Technovium.

In goede samenwerking met de gemeente Nijmegen hebben de leden van de IKN veel geld bij elkaar gebracht om de activiteiten van het Junior Technovium op het gebied van techniekpromotie op te kunnen schalen. Drie jaar lang dragen IKN-leden bij aan de exploitatiekosten van het Junior Technovium en de maakbedrijven hebben samen met de gemeente en ROC Nijmegen veel geld en energie gestoken in de oprichting van 'De Technische', een beroepsopleiding voor 'high potential' MBO-leerlingen.

Nijmegen gaat het onderwijs nog meer aanspreken om de aansluiting met de arbeidsmarkt prioriteit te geven. Ook wil de gemeente leren en werken dichter bijeen brengen, om zo meer mensen aan het werk te helpen. Om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen gaat Nijmegen extra loonkosten-subsidies inzetten.

De gemeente Druten gaat zijn invloed aanwenden om het Mbo voor Druten te behouden en technische en ambachtelijke opleidingen mogelijk te maken. Dit moet in samenspraak met het bedrijfsleven plaatsvinden.

Beuningen, Heumen en Wijchen hebben geen beleid op dit gebied.

Conclusie

Op dit gebied zijn de afgelopen jaren grote stappen gezet, met name door Nijmegen. De komende jaren ligt er echter nog een grote uitdaging om ook de regio-gemeenten te betrekken bij een masterplan om de techniekpromotie regiobreed en in samenwerking met alle stakeholders tot een coherent geheel uit te bouwen.

Algemene conclusie

Het zal duidelijk zijn dat de aandacht voor de noden en wensen van de maakbedrijven in de coalitieakkoorden beperkt is. Vooral de kleinere gemeenten hebben op een aantal punten nauwelijks beleid geformuleerd of dat in elk geval niet neergelegd

in de akkoorden. Nijmegen vormt een positieve uitzondering op het gebied van technisch onderwijs en techniekpromotie, maar maakt weer een slechte beurt op het gebied van de ondernemerslasten.

De bereikbaarheid van Nijmegen is weliswaar sterk verbeterd door de opening van de Oversteek, maar tot de aanleg daarvan is al besloten in de coalitie van 2006. Om te voorkomen dat de doorstroming van het autoverkeer weer zal verslechteren, zodra de economie weer echt gaat groeien en het autoverkeer weer gaat toenemen, zullen zeker nieuwe maatregelen genomen moeten worden. Op het gebied van het OV

blijft Nijmegen verkeerde keuzes maken.

De maakindustrie heeft het de afgelopen jaren zwaar te voorduren gehad; veel bedrijven moesten reorganiseren, andere bestaan zelfs niet meer. Wil de regio de maakindustrie versterken of zelfs maar behouden, dan zal er door de gemeenten een actiever beleid gevoerd moeten worden op de bovengenoemde punten. De IKN zal zich dan ook nog meer gaan inspannen om het industriebeleid hoger op de agenda's te krijgen van onze regionale overheden.

"KROPMAN IS MEER DAN EEN WERKGEVER"

In gesprek met Peter van der Velden vertelt de regiomanager van Kropman Installatietechniek ons van alles over het bedrijf. Hij kan dat doen, omdat hij al meer dan 22 jaar werkzaam is bij deze installatieclub. Hij praat over zijn werk, vrije tijd, zijn gezin, samenwerking, keuzes maken en natuurlijk wat de ontwikkeling en het succes is van Kropman én het belang van de IKN.

Computeren en bellen

Toen mijn kinderen klein waren, dachten ze dat ik de hele dag bezig was met 'computeren en bellen'. En dat is ook wel een beetje waar. De tijd dat ik zelf een installatie uitrekende, ligt ver achter me. Mijn twee jongens zijn goed in computers, wiskunde en natuurkunde en gaan daar later waarschijnlijk hun geld mee verdienen. Raar is dat niet, want mijn vrouw geeft les in wiskunde. Ik heb haar in mijn studietijd ontmoet, zij deed bouwkunde destijds.

Zelf kiezen

Van der Velden vraagt zich hardop af of genetica bepalend is voor keuzes later, of dat je gewoon het voorbeeld volgt. "Bij Kropman lopen aardig wat vader-zoon-combinaties rond. Vooral bij de monteurs zie je vaak dat de zoon dezelfde richting kiest als de vader. Ik denk dat kinderen in de leeftijd van 12 tot 15 jaar zelf niet zo nadenken over later, ze laten hun ouders hun toekomst bepalen. Dat is jammer, want als ze een verkeerde keuze maken, rondt ze hun opleiding niet af." Volgens van der Velden

is er een rol weggelegd voor het bedrijfsleven om te laten zien hoe het werkt in de techniek: "Wij laten graag zien wat meet- en regeltechniek is, of werktuigbouw of elektrotechniek."

Allemaal Kropmannetjes

Als regiomanager van zo'n groot bedrijf - Kropman telt landelijk zo'n 800 medewerkers, op de vestiging in Nijmegen zitten er 200 - houdt Van der Velden zich naast de inhoudelijke aansturing ook bezig met het managen van mensen. "Hier lopen E-mannen en W-mannen rond

(elektro en werktuigbouw), en deze twee moeten veel samenwerken. Dat kan alleen maar op basis van vertrouwen en begrip. Goed communicatievermogen is een criterium waarop we tegenwoordig onze mensen selecteren. Als je niet snapt wat de ander doet, kun je moeilijk begrip opbrengen. Daarom laten we soms mensen elkaars werk doen. Als je een leiding voor een verwarming kunt monteren, kun je immers ook de kabelgoot ophangen."

Een betrouwbare partij

Kropman is een werkgever voor de regio, hele families verdienen er hun brood. "We hebben een laag verloop en doen ons best om jonge aanwas vast te houden. Ik werk hier nu bijna een kwart eeuw en ervaar het als een bedrijf met een stabiele directie die continuïteit geeft, zeker aan de medewerkers. Ze betalen de salarissen altijd op tijd en zijn een betrouwbare partij. De afgelopen jaren was Kropman de best renderende organisatie uit de branche (bron: Cobouw)."

Samenwerken en gunnen

"We laten graag zien aan andere IKN-leden met welke uitdagende projecten we bezig zijn. Als je dichtbij elkaar zit, kun je met elkaar in gesprek, elkaar helpen, samenwerken. De onderlinge bedrijfsbezoeken van IKN-leden dragen bij aan een vergroting

van kennis én de gunfactor." Wilt u nu al meer weten over Kropman Installatietechniek? Kijk dan op www.kropman.nl.

Peter van der Velden in kernwoorden:

- Afkomstig uit Kaatsheuvel
- HTS Weg en Waterbouwkunde Den Bosch, TU WTB Eindhoven
- Getrouwd, 2 kinderen
- Oldtimers, sleutelen aan zijn CX
- Fietsen Mont Ventoux
- Al 22 jaar een echte Kropman

JAARVERSLAG IKN 2013

Inleiding

Het jaar 2013 zal de geschiedenis in gaan als het begin van het einde van de vastgoed- en bankencrisis. Gelukkig hebben de meeste technische bedrijven de crisis overleefd en staan ze klaar om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Om de draad weer op te pakken en weer nieuwe werkgelegenheid te kunnen creëren, moeten de randvoorwaarden echter ook kloppen. De ondernemerslasten moeten acceptabel zijn, de regelgeving niet onnodig beperkend. Bereikbaarheid en doorstroming moeten goed zijn en innovatie moet gestimuleerd worden. En er moet natuurlijk goed en aantrekkelijk technisch onderwijs zijn.

De IKN heeft de voorwaarden waaraan een goed gemeentelijk industriebeleid moet voldoen, neergelegd in een tienpuntenplan, dat na de verkiezingen aan bijna alle gemeenteraadsfracties in de regio gezonden is.

Waar staat de IKN voor

De IKN is de vereniging van maakbedrijven in Nijmegen en de omliggende gemeenten. Het doel van de IKN is het behartigen van de belan-

gen van de leden, het leggen en onderhouden van contacten met collega's en bestuurders en het stimuleren van uitwisseling van kennis en ervaring. Bij de laatste doel-

stellingen spelen de bijeenkomsten een belangrijke rol.

Bijeenkomsten

In het jubileumjaar 2013 zijn er vier bijeenkomsten geweest: drie bedrijfsbezoeken met ledenvergadering en het jaardiner. De eerste bijeenkomst van het jaar was op 19 februari bij IKN-lid Fermacell B.V. te Wijchen. Naast een ledenvergadering stonden een presentatie van het bedrijf en een rondleiding op het programma. In de presentatie was onder meer aandacht voor 'Ultimo' een proces voor de optimalisatie van preventief onderhoud. Het jaardiner van de IKN werd op woensdag 26 juni gehouden in restaurant 'De Wolfsberg' in Groesbeek, waar de leden en de bestuurders de gelegenheid hadden om in een gemoedelijke sfeer de contacten te onderhou-

den en nieuwe contacten te leggen.

Op woensdag 11 september waren we te gast bij snoepleverancier Look-O-Look te Andelst.

De bijeenkomst vond plaats in samenwerking met IKN-lid Breed, dat permanent 130 medewerkers bij Look-O-Look inzet voor onder meer het inpakken van snoeigoed. Naast een ledenvergadering en een rondleiding door het bedrijf, werden er ook enkele pitches gehouden, waarin de mogelijkheden en voordelen van de inzet van medewerkers van een SW-bedrijf als Breed uiteengezet werden.

De laatste bijeenkomst van het jaar was op donderdag 28 november bij Radboudumc te Nijmegen. We werden er gastvrij ontvangen door prof. dr. Melvin Samson, voorzitter van de Raad

van Bestuur. Daarnaast waren er presentaties van onder meer dhr. Dirk Jan Masman, directeur Valorisatie en van directeur Nieuwbouw dhr. Ton Kassing.

In het verslagjaar is besloten tot het instellen van een periodiek overleg van de HRM-managers van de grote IKN-leden. Het overleg zal in beginsel twee keer per jaar gehouden worden, te beginnen in april 2014. Naast het overleg tussen de grote leden is er een bredere LinkedIn groep geopend voor de uitwisseling van kennis en ervaring op PNO-beleid.

Belangenbehartiging

De IKN heeft een aantal speerpunten op het gebied van de belangenbehartiging voor de maakbedrijven. De belangrijkste speerpunten zijn technisch personeel (nu en in de toekomst), ruimte voor de maakbedrijven (fysiek en op het gebied van milieu) en bereikbaarheid (lokaal en regionaal).

In het recente verleden zijn voor elk speerpunt en op een aantal andere portefeuilles een of meer bestuursleden als portefeuillehouder aangesteld. De meeste portefeuillehouders hebben hun visie inmiddels neergelegd in een 'mission statement'. De mission statements vormen het uitgangspunt voor ondermeer de reactie op gemeentelijke beleidsvoornemens, voor reacties op artikelen in de pers en voor berichten op de sociale media.

Belangenbehartiging: Bereikbaarheid

Na 77 jaar kreeg Nijmegen haar tweede brug over de Waal. Op 23 november werd zij officieel geopend. Op de oude Waalbrug staan sindsdien nauwelijks meer files en het verkeer vanuit het noorden naar de grote bedrijventerreinen is 's ochtends al

gauw een kwartier eerder op zijn bestemming.

In de Stadsregio Arnhem Nijmegen zijn de afgelopen jaren circa 300 kleinere en grotere **infrastructurele werken** uitgevoerd. Namens het bedrijfsleven neemt dhr. Alex van Hoof, directeur van Burgers Dierenpark, deel aan het Bestuurlijk Overleg Mobiliteit (BOM), dat beoogt verkeershinder zoveel mogelijk te voorkomen. In het Vooroverleg Mobiliteit van het bedrijfsleven worden de standpunten op het gebied van mobiliteit en werkzaamheden voorbereid, waarna dhr. Van Hoof deze inbrengt in het BOM.

Een belangrijk onderwerp in het vooroverleg was de **doorstroming**. In opdracht van de Kamer van Koophandel is het rapport 'Beweging in de Stad' opgesteld met zogenaamde quick wins, maatregelen die zonder hoge kosten de doorstroming in belangrijke mate kunnen verbeteren. In de top 5 van quick wins komt Nijmegen meerdere keren voor.

Uit het rapport blijkt dat de eerder door de IKN aangedragen voorstellen, zoals betere benutting van de busbanen, betere bediening van de bedrijventerreinen met het OV, de ontvlechting van langzaam- en snelverkeer en de ontwikkeling van multimodale transferia, goed scoren op bijna alle wegingsaspecten als verbetering van doorstroming en bereikbaarheid, kosten, economisch effect, snelle realiseerbaarheid, leefbaarheid, veiligheid, robuustheid en verkeersregels. De IKN zal blijven aandringen op het overnemen van de gedane suggesties door de regiogemeenten.

De IKN moet helaas nog steeds constateren dat het

openbaar vervoer de leden en hun werknemers heel weinig te bieden heeft, ondanks het feit dat er in de Stadsregio 100 miljoen euro per jaar in het OV (exclusief NS) gestoken wordt. De IKN pleit daarom al jaren voor modernisering van het OV met een accentverlegging van vervoer van ouderen en studenten naar vervoer van werknemers, omdat daarmee een veel grotere bijdrage aan vermindering van de filedruk en de uitstoot van CO2 geleverd kan worden. De IKN en de andere ondernemersverenigingen vinden dat er in geen geval nog meer wegcapaciteit mag worden opgeofferd aan het OV. In 2020 wordt, ondanks de opening van de Oversteek, op de oude Waalbrug alweer hetzelfde verkeersaanbod als in 2010 verwacht, dus met name daar moeten alle rijbanen behouden blijven voor het noodzakelijke autoverkeer.

De provincie Limburg is reeds in 2012 een lobby gestart voor verdubbeling en elektrificatie van de **railverbinding** tussen Nijmegen en Roermond. De IKN heeft de Stadsregio en de gemeenten gevraagd aansluiting te zoeken bij deze lobby en niet vast te houden aan ver-

ouderde denkbeelden en de kostbare plannen voor een tram. Net als de rest van het bedrijfsleven, ziet de IKN weinig heil in de aanleg van een tramlijn. De kosten van aanleg en exploitatie zouden exorbitant hoog zijn en het idee om bussen en trams parallel aan het spoor te laten rijden is niet meer van deze tijd.

Belangenbehartiging: Technisch personeel en techniekpromotie

In het nieuwe gebouw van ROC Techniek werkt ROC Nijmegen nauw samen met het bedrijfsleven en het HBO in één concept voor technisch beroepsonderwijs: het Technovium. Het Technovium is niet alleen een gebouw maar ook een partnerschap tussen het technische bedrijfsleven en het technische (beroeps) onderwijs in de regio Nijmegen, sinds 2012 geformaliseerd in de Stichting Technovium.

Het doel van het Technovium is een betere concurrentiepositie in de regio. Daarnaast staat het voor een 'keurmerk' waarbij de aangesloten partners samen de verantwoordelijkheid aangaan voor een goede aansluiting van de technische opleidingen op de wensen van het bedrijfsleven en voor beter

opgeleide medewerkers met interessant werk en goede loopbaanperspectieven.

De samenwerking heeft geleid tot een sterk verbeterde relatie tussen bedrijfsleven en onderwijs. Op aandringen van het bedrijfsleven heeft het ROC een kwaliteitsslag gemaakt en zijn er andere aanpassingen doorgevoerd. De sfeer in het Technovium is de laatste tijd ook merkbaar verbeterd en ook de instroom begint aan te trekken. Een probleem is nog het gebrek aan opleidings- en stageplaatsen, als gevolg van de crisis.

Een belangrijke stap op het gebied van verbetering van de technische opleidingen was het 'Convenant Techniek Werkt' van 25 juni 2013. Onderdeel daarvan was de oprichting van 'De Technische'. In deze opzet verzorgt het ROC het reguliere onderwijs in partnership met de Coöperatieve Vereniging 'De Technische, bedrijfschool voor vakmanschap'. De Technische zorgt voor aanvullende scholing en het praktijkgedeelte, waaronder de benodigde stageplaatsen en baangaranties.

De gemeente Nijmegen gaf eenmalig een financiële prikkel om honderd leerwerkplekken mogelijk te maken. Het bedrijfsleven, aangevoerd door de IKN zal zich gaan inspannen om jaarlijks voldoende 'technische' stageplaatsen mogelijk te maken.

Naast het Technovium is ook het Junior Technovium, centrum voor techniekpromotie gevestigd op de nieuwe locatie. Het JT heeft als doel de instroom van jongeren in het technisch onderwijs te bevorderen. Sinds de verhuizing is het activiteitencentrum sterk gegroeid, hetgeen onder meer mogelijk is gemaakt door aanzienlijke financiële

bijdragen van leden van de IKN. Het JT weet intussen meer dan zesduizend kinderen per jaar te trekken, om hen kennis te laten maken met talloze facetten van de techniek.

Op zaterdag 28 september werd voor de vijfde keer de Techniekdag georganiseerd en voor de tweede keer in het nieuwe Technovium.

Belangenbehartiging:

Regelgeving/Ruimte voor de maakbedrijven

De maakindustrie is de laatste jaren steeds meer in de verdrinking gekomen. Woonwijken rukken op richting bedrijventerreinen en staan vaak veel te dichtbij. De IKN is extra kritisch op alle infrastructurele maatregelen op en in de buurt van bedrijventerreinen. De IKN beoordeelt plannen van de gemeenten en stelt de zorgen van de maakbedrijven aan de orde in het periodieke gemeentenoverleg.

Belangenbehartiging:

Lokale lasten

Het vorige coalitieakkoord van Nijmegen gaf de ambitie weer om binnen enkele jaren van de eerste plaats op de lijst van gemeenten met de hoogste ondernemerslasten af te komen. Volgens de gemeente is dat gelukt, maar dat is niet omdat de lasten in Nijmegen in belangrijke mate verlaagd zijn. De IKN heeft hierover haar zorgen uitgesproken jegens het gemeentebestuur en heeft lastenverlaging ook prominent in haar tienpuntenplan gezet.

Vertegenwoordiging en overleg (structureel)

Het bestuur van de IKN bestond in 2013 uit: Dick Alewijnse (Alewijnse Holding B.V.), voorzitter, Paul Schmitz, secretaris, Dries van Hapert (De Boer Machines Nederland B.V.), penning-

meester, Gerard van Gorkum (ARN B.V.), Wim van Dam (Nacco Materials Handling B.V.), Johan Kluitmans (NXP Semiconductors B.V.), Tom Kokke (Berko Wijchen B.V.) en Carlo Thoonsen (Nijmeegse IJzergieterij B.V.).

In 2013 zijn er vier bestuursvergaderingen gehouden. De vergaderingen werden als altijd voorbereid in een overleg tussen voorzitter en secretaris.

Veronique Hoogendoorn-Coolen was adviserend bestuurslid namens de KvK. Aangezien het takenpakket van de Kamer van Koophandel sterk is ingekrompen, zal de Kamer met ingang van 2014 geen adviserend bestuurslid meer leveren. De IKN dankt de Kamer en de adviseurs voor de inbreng van hun expertise en netwerk in de afgelopen jaren.

In het afgelopen jaar had bestuurslid Tom Kokke zitting in het bestuur van de Stichting Junior Technovium. Tom Kokke is tevens lid van de werkgroep die jaarlijks samen met VNO-NCW de Techniekweek en -dag organiseert.

Bestuurslid Wim van Dam heeft namens de IKN zitting in het bestuur van de Stichting Technovium. Namens de IKN zijn ook dhr. Charles Smit (NXP Semiconductors B.V.) en dhr. Sander van Gelder (Huisman Elektrotechniek) bestuurslid van de Stichting Technovium.

Er waren in 2013 drie bijeenkomsten met de portefeuillehouders (wethouders of burgemeesters) EZ van Nijmegen en de andere gemeenten in de regio. Onderwerpen die aan de orde kwamen waren onder meer: de industriële barometer (economische gang van zaken in de regio), de economische en

maatschappelijke crisis, de veranderingen bij de Kamer van Koophandel, regionale samenwerking na de opheffing van de WGR-plus (de financiering van de Stadsregio), de Europese structuurfondsen, actualisering van het bedrijventerreinbeleid en het Gelders Strategisch Innovatie Beraad.

Eind 2013 is besloten dat bestuurslid Johan Kluitmans namens de IKN zitting zal gaan nemen in de Taskforce Nijmeegs Ondernemersfonds.

Tevens is besloten dat bestuurslid Gerard van Gorkum zal gaan deelnemen aan het periodieke overleg van het Economisch Collectief Nijmegen (ECN) met de gemeente Nijmegen.

Medio 2013 heeft de IKN het project Nijmeegs Energie Convenant geadopteerd van De Maatschappij. Doel van de deelnemers aan het NEC is om drie jaar lang jaarlijks drie procent energie te besparen. Bij het convenant is een aantal leden van de IKN aangesloten, maar ook andere grote Nijmeegse organisaties. De IKN vindt het belangrijk om een bijdrage te leveren aan een duurzame stad en hoopt zo ook andere leden te overtuigen van het belang van energiebesparing en vermindering van de uitstoot van CO₂.

Vertegenwoordiging en overleg (incidenteel)

De secretaris heeft deelgenomen aan het Vooroverleg Mobiliteit over de bereikbaarheid en de doorstroming van het verkeer.

Tevens heeft de secretaris deelgenomen aan een overleg over het 'Kennisnetwerk Maakbedrijven Overbetuwe'. Tenslotte heeft de secretaris enkele keren overleg gehad met de bètafaculteiten van de RU over uitwisseling van

kennis en ervaring, de plaatsing van stagiaires en het gebruik van onderzoeksfaciliteiten van de RU door het technische bedrijfsleven.

Leden

De IKN telde ultimo 2013 90 leden, onder wie de nieuwe leden Henstek Wijchen B.V., Burghouts Bedrijven, Reef Infra en Van de Water Aannemersbedrijf B.V.

Vijf leden, te weten Bode-wes Binnenvaart B.V., Jonker Groep B.V., Frans Romijnders Dakbedekkingen B.V., ExPoSchuim Nijmegen B.V. en Saréco B.V. vielen helaas af wegens sluiting. Het bestuur wenst de betreffende ondernemers en hun medewerkers veel sterkte en succes bij het vinden van een andere betrekking of andere uitdaging.

Gezien de omvang van de werkzaamheden in het afgelopen jaar kon de secretaris slechts vijf leden bezoeken, op hun eigen verzoek of in het kader van het algemene relatiebeheer.

Communicatie

De IKN communiceert met haar leden en andere sta-

keholders via het KringNieuws, de website en de digitale nieuwsbrief. Het KringNieuws, het 'papier' huisorgaan van de IKN, bevat achtergrondinformatie over belangrijke thema's. Daarnaast komen regelmatig leden in beeld. Het KringNieuws is in 2013 twee keer verschenen.

In de digitale nieuwsbrief worden regelmatig de belangrijkste items op de website gebundeld. De digitale nieuwsbrief wordt verstuurd aan de leden en andere abonnees en verscheen in totaal zes keer. Er werden in totaal vijftig nieuwsberichten op de site geplaatst.

In 2013 heeft het bestuur een communicatieonderzoek laten uitvoeren. In 2004 had de IKN zijn communicatiebeleid voor het laatst drastisch vernieuwd. Het bestuur vindt de tijd rijp voor een volgende vernieuwingsslag. Communicatie moet interactiever worden en kan, door digitalisering ook goedkoper. Daarnaast breekt steeds meer het besef door dat de maakindustrie bekender moet worden, ook bij het grote publiek, om

onze belangen nog beter te kunnen behartigen en om de positie van de maakindustrie te versterken en techniek voor jongeren tot een vanzelfsprekende keuze te maken.

Bij de vaststelling van het nieuwe beleid zijn onder meer de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Meer interactie met de leden via de sociale media en vernieuwing van de website.
- Intensivering van de huidige wijze van acquisitie waarbij bestuursleden of andere leden als ambassadeur ingezet worden en introductie van tenminste één nieuw lidmaatschap, voor kleinere maar veelbelovende maakbedrijven.
- Het beter op de kaart zetten van de maakindustrie door het openen van een Facebookpagina 'Maakindustrie Regio Nijmegen' en het frequenter benaderen van de pers.
- Het beter en intensiever informeren van de politiek en het verstevigen van de contacten met andere ondernemersverenigingen.

Financiën

De IKN heeft aan het verslagjaar een positief saldo van 7.290 euro overgehouden. De contributie-inkomsten bleven vrijwel gelijk. De winst wordt opzijgezet voor de investering in nieuwe communicatiemiddelen in 2014. Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2013 64.248 euro, het balanstotaal 84.338 euro.

Vooruitblik

Ook 2014 zal nog een lastig jaar worden voor veel maakbedrijven. Dat geldt met name voor de bouw en aanverwante bedrijven maar ook voor veel andere sectoren.

In maart 2014 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De IKN zal de fracties van de regiogemeenten intensiever dan voorheen benaderen en proberen te overtuigen van het belang van een industrievriendelijk beleid, zodat er ook in het volgende decennium een gezonde industriële bedrijvigheid mogelijk blijft.

Mededelingen van het secretariaat

Belangrijke data 2014

De data voor de resterende bijeenkomsten van de IKN in 2014 zijn:

- Bezoek aan Nacco: donderdag 18 september om 15.30 uur
- Bezoek aan de

bètafaculteiten van de RU: maandag 17 november om 15.30 uur.

Houdt u ook onze website www.iknijmegen.nl in de gaten voor meer informatie.

Nieuwe leden

Tot nu toe hebben we sinds de vorige editie het volgende nieuwe lid kunnen verwelkomen:

- Barenbrug Holland B.V. (J.A.P. van der Wielen).

Nieuwe contactpersonen bij de leden

- Dhr. A. van Spijk (Eromes Projectinrichters B.V.)
- Dhr. R. van Iersel (Intermec Label Products B.V.)
- Dhr. M. van Tent Beking (De Gelderlander).

Tenslotte gaat de vestiging van Sappi te Nijmegen verder onder een nieuwe eigenaar en een nieuwe naam: InnovioPapers B.V.

Het bestuur heet de nieuwe leden en contactpersonen van harte welkom bij de IKN.

*Paul Schmitz,
Secretaris.*